

Романченко Д. В.

здобувач вищої освіти 1 курсу
юридичного факультету,

Левін О. Л.

кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОГОЛОШЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Першим кроком до ефективного та правового закріплення незалежності України стало прийняття Декларації України, прийнятої Верховною Радою 16 липня 1990 року. Цей документ визначав державний суверенітет України як верховенство та незалежність, повнота і неподільність влади республіки на її території, а незалежність і рівність у зовнішніх відносинах. Декларація висловлює бажання людей створити демократичне суспільство, засноване на потребах всебічних прав і свобод людини, необхідності побудови верховенства права та всебічного політичного, економічного, соціального та духовного розвитку українського народу.

Прийняття Основного закону України є вірогідним і природним висновком тривалого, надзвичайно складного та суперечливого конституційного процесу в Україні. Почалося це тоді, коли Верховна Рада прийняла претензію на державний суверенітет України і проходила у два етапи.

Перша фаза: 1990-1993. Основним на цьому етапі була розробка логічного, юридично повного проекту конституції на основі чинних конституційних положень, який відповідав би очікуванням громадян. У липні 1993 року Верховна Рада винесла його на публічне обговорення. Як результат, у жовтні 1993 року Верховна Рада доручила Конституційному комітету допрацювати проект Конституції та опублікувати його в засобах масової інформації. Перший етап конституційного процесу завершився публікацією проекту.

Друга фаза: 1994-1996 рр. Він розпочався 20 вересня 1994, коли Верховна Рада визначила склад і принципи роботи нової Конституційної комісії. В їх число входили представники законодавчої, виконавчої та судової влади. Комісію очолили Президент України Леонід Кучма і голова Верховної Ради Олександр Мороз.

Основна дискусія стосувалася форми правління (президентської або парламентської республіки), рівності різних форм власності, державного статусу української мови, державної символіки, розміщення іноземних

військових баз в Україні, правового статусу Республіки Крим і розподіл повноважень між гілками влади, гарантії соціальних прав. На початку квітня 1996 року питання проекту Конституції України було включено до порядку денного сесії Верховної Ради, а 17 квітня 1996 року розпочалось обговорення проекту, запропонованого Конституційним комітетом. За результатами його розгляду для завершення проекту було утворено тимчасовий спеціальний комітет Верховної Ради.

З 28 травня по 4 червня 1996 року проект Конституції був розглянутий і прийнятий Верховною Радою в першому читанні. Однак 19 червня 1996 року проект був заблокований у другому читанні. За цих умов Президент оголосив 26 червня 1996 р. український референдум, на якому був прийнятий проект Конституції, який не був прийнятий Верховною Радою. Протистояння між президентом та Верховною Радою знову загострилося. Це змусило більшість депутатів повернутися до проекту конституції.

Результати референдуму мають велике значення. Врешті-решт, це дозволило Україні утвердитися на міжнародній арені як незалежна держава. До 1 грудня 1991 р. одна держава офіційно не визнавала Україну незалежною, а 2 грудня 1991 р. Польща та Канада, а потім і все світове співтовариство визнали незалежність.

Для народу України референдум є не лише випробуванням на політичну зрілість, а й демократичною школою, оскільки вперше в історії України майбутнє цієї країни належить насамперед людям. Референдум підтвердив справжню здатність українського народу самостійно вирішувати найважливіші питання суспільного та державного життя. Цей вияв волі народу відкрив шлях для створення Суверенної Соборної Української Держави, для побудови демократичного суспільства.

26 років - це шлях, який дав досвід молодій державі. Можна сказати, що наша країна пройшла всі випробування незалежності, починаючи з руху за створення незалежної України, Закону про незалежність, референдуму, виборів першого президента і прийняття Конституції.

1. Історія України. Короткий огляд, Дрогобич, 1992 р.
2. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 року.